

Rundskriv

Direktør kriminalomsorgsregion
Direktør KRUS
Direktør KITT
Riksadvokaten
Sivilombudsmannen

ANSVART

Nr.
KSF 2/2009

Vår ref:
200802603

Dato:
28.4.2009

Oppheving av ordningen med prøveløslatelse når 7/12 av straffen er gjennomført

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning opphever fra 1. august 2009 adgangen til å prøveløslate utlending som gjennomfører straffedom i Norge på ett år eller mer, når 7/12 av straffen er gjennomført. Endringen er imidlertid ikke til hinder for slik løslatelse hvis vedtaket er truffet før 1. august 2009.

Hensynet til en saklig og forsvarlig avvikling av ordningen har vært avgjørende for å skyve iverksettningstidspunktet noe frem i tid. I overgangsperioden frem til 1. august 2009 skal kriminalomsorgen følge samme retningslinjer og praksis som tidligere ved behandlingen av søknader om om løslatelse på 7/12 straffetid. Hensikten med overgangsreglene er ikke å fremskytte vedtak eller å endre skjønnsutøvelsen, men å sikre at innsatt med berettiget forventning om løslatelse får søknaden behandlet før adgangen faller bort.

Straffegjennomføringsloven § 42 tredje ledd gir adgang til å prøveløslate domfelte mellom 1/2 og 2/3 straffetid, dersom særlige grunner foreligger. Eksempel på slike grunner kan være at domfelte har en særlig tung soningssituasjon. Etter retningslinjer til straffegjennomføringsloven og forskrift til loven pkt. 3.45.2 kan derfor utlending som gjennomfører straffedom i Norge på ett år eller mer, i dag prøveløslates når 7/12 av straffen er gjennomført:

"Utlendinger som gjennomfører norsk straffedom i Norge på ett år eller mer kan prøveløslates etter at syv tolvtedeler av straffen er gjennomført.

Slik prøveløslatelse forutsetter at domfelte som en følge av sin utlendingsstatus har hatt en særlig tung gjennomføringssituasjon sammenlignet med norske domfelte, blant annet forårsaket av språkproblemer og manglende permisjoner og besøk.

Utenlandske domfelte som gjennomfører dommer på under ett år kan unntaksvis vurderes løslatt etter de øvrige momentene i dette punktet dersom straffegjennomføringssituasjonen har vært ekstra belastende."

Det har etter hvert utviklet seg en praksis hvor løslatelse etter 7/12 straffetid blir innvilget tilnærmet automatisk, samtidig som forholdene for utlendinger i fengslene er blitt bedre. Det har derfor oppstått spørsmål om praksis virker etter sin hensikt, og om denne type løslatelse innebærer forskjellsbehandling i forhold til den øvrige fangebefolkningen. Spørsmålet har vært forelagt Stortinget.

Stortinget slutter seg i Innst. S. nr. 169 (2008–2009) til departementets forslag om å se nærmere på ordningen og uttaler følgende:

”K o m i t e e n ønsker ein gjennomgang av ordninga med 7/12-soning for utanlandske innsette med det siktemål at denne ordninga skal avviklast heilt. K o m i t e e n støttar ei slik avvikling. Det er viktig at norske og utanlandske innsette vert handsama likt etter lova. Forhold som gjer straffegjennomføring for utanlandske statsborgarar særleg tyngande, bør avhjelpast med andre midlar, deriblant overføring til soning i eige heimland og betre tilrettelegging for kontakt med familie i heimlandet.”

Etter en samlet vurdering opphever Kriminalomsorgens sentrale forvaltning ordningen med prøveløslatelse etter utholdt 7/12 straffetid fordi forutsetningene som opprinnelig begrunnet ordningen, ikke lenger er til stede i like stor grad som tidligere. Kriminalomsorgens sentrale forvaltning viser blant annet til at de forhold som gjør straffegjennomføring i Norge særlig tyngende for utlendinger, i dag kan avhjelpest på annen måte, så som ved overføring til fortsatt straffegjennomføring i hjemlandet og bedre tilrettelegging av kontakt med familie i hjemlandet. I dag er det flere utenlandske innsatte i norske fengsler og forholdene i de fleste fengsler er lagt bedre til rette for utenlandske innsatte. På denne bakgrunn er det vanskelig å forsvare en særordning som forskjellsbehandler norske og utenlandske innsatte når det gjelder løslatelsestidspunktet. Ordningen er også vanskelig å praktisere overfor utenlandske samarbeidspartnere i overføringsaker.

En domfelt utlending kan fortsatt prøveløslates mellom 1/2 og 2/3 straffetid etter straffegjennomføringsloven § 42 tredje ledd hvis vilkårene for dette er til stede.

Med hilsen

Marianne Vøllan
ekspedisjonssjef

Sissel Kofstad
fung. avdelingsdirektør